

Jord og Grund, en daarlig Tjeneste ved at lade foranstalte en Vurdering, hvis Resultater i Virkeligheden var hen i Vejr og Vind, og som man ikke kunde bygge noget sikkert paa, og det forekommer mig, at ved den Maade, hvorpaa den Opgave, der her stilles til Vurderingsmyndighederne, er udformet, har den højtærede Finansminister ikke haft nogen helt heldig Haand. Der staar i Lovforslaget, at Vurderingsraadene skal „særskilt fastsætte, hvad en forstandig Køber antagelig kan give for Jorden i ubebygget Stand under Hensyn til Jordstykkets Beskaffenhed og Beliggenhed og til en i økonomisk Henseende god Anvendelse“. Ja, det vilde være overmaade fortræffeligt, om Vurderingsmændene virkelig magtede den Opgave, der saaledes bliver stillet til dem, men jeg tvivler en Del om, at Vurderingsmændene rundt om i Landet vil være i Besiddelse af saa store Evner, som hører til at løse denne Opgave paa en saadan Maade, at Resultatet kan antages at svare til de virkelige Forhold.

Det ærede Medlem fra Æbeltoft nævner, at denne Fremgangsmaade er den, der blev anvendt ved Prøvevurderingen. Ja, det vil sige, det er den ene af de Fremgangsmaader, nemlig den saakaldte A.-Vurdering. Ved Siden af den fandtes en simpleere Fremgangsmaade, som i og for sig er mindre ideel, men som holder sig længere nede ved Jorden. Denne A.-Vurdering blev anvendt ved begge Vurderingerne i 1911 og 1912, men det kan ikke nægtes, at de Erfaringer, man gjorde saavel i 1911 som i 1912, har ikke været heldige, uagtet man vistnok den Gang ra Overskyldraadets Side gjorde sig stor Ulejlighed med at instruere de paa-gældende Vurderingsraad om, hvad det drejede sig om. Men skønt man søgte at anskueliggøre for dem, hvad det galdt, er Udfaldet ikke blot af den første, men ogsaa af den anden Vurdering og navnlig for A.-Vurderingens Vedkommende blevet ret ugunstigt og Resultaterne ret tvivlsomme. Det er ikke blot mit personlige Indtryk, men det udtales ogsaa med al ønskelig Tydelighed af selve Overskyldraadets i dets Beretning om den sidste af de to foretagne Prøvevurderinger. Det hedder her — jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse nogle faa Linier: „de saakaldte A.-Vurderinger til Jordskyld vil frembyde betydelige Vanskeligheder, idet de aabner et meget vidt Spillerum for Vurderingsraadenes frie Skøn“. Det hedder videre: „At Ensartet-

hed og Ligelighed herefter ikke kan ventes opnaaet, turde være givet“, og det hedder om Vurderingen i en enkelt af de to Landkommuner, som blev helt vurderet: „Uagtet Vurderingsraadet er i Besiddelse af betydelig Indsigt og utvivlsomt havde anvendt et meget stort Arbejde, maatte dog de af Overskyldraadets Medlemmer, der foretog Besigtigelse af forskellige af de paa-gældende Ejendomme, være tilbøjelige til at antage, at det ikke var lykkedes at gennemføre Sammenligningen og Klassificeringen, og Vurderingsraadet erklærede ogsaa, at det ofte kan være usikkert, hvor Skellet mellem Jord af forskellig Værdi bør sættes, og i hvor høj Grad Delingen i Stykker af forskellig Godhed bør ske, ligesom Angivelserne af Arealerne for de forskellige Dele af adskillige Tilfælde kunne være usikre“. Det er altsaa de Erfaringer, man fra den mest kompetente Side har gjort ikke blot ved den første, men ogsaa ved den sidste Prøvevurdering.

Naar nu denne Vurdering, som kun er anvendt paa nogle enkelte Pletter af Landet, ved den foreslaaede Vurdering skal føres ud over det ganske Land, ser jeg ikke rettere, end at det er en Uriaspøst, Vurderingsmyndighederne bliver sat ud paa, og jeg synes, man maa være betænkelig ved de Resultater, der fremkommer af en Vurdering, som selve Overskyldraadet udtaler sig om paa denne Maade. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Resultatet vilde blive en Fiasko, og en saadan Fiasko ønsker jeg ikke og ønsker den ikke af Hensyn til Sagen. Jeg vil derfor henstille, om man ikke ogsaa i det eventuelle Udvalg kunde tage op til Overvejelse, om det var muligt at finde en Form, som gav i hvert Fald noget større Chancer for en ensartet, paalidelig Vurdering, eller en Form, som stiller Vurderingsraadene noget friere, saa at der paa den ene eller den anden Maade aabnes Chancer for at naa til et Resultat, som i det hele og store kan antages at give et klart Billede af Forholdene.

Det var de Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at gøre; jeg skal i øvrigt anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling her i Tinget.

Moesgaard-Kjeldsen: I Henhold til de fra de to ærede Talere faldne Udtalelser tør man jo forvente, at dette Lovforslag kan blive gennemført, omend i en noget ændret Skikkelse. Man havde forud Grund til at antage, at i Henhold